

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА РОДИТЕЛЕЙ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Данные археологии, этнографии, фольклористики свидетельствуют о том, что вместе с обществом на протяжении всех периодов его развития функцию воспитания постоянно осуществляла семья как первичная минимальная общественная ячейка, основанная на браке, кровнородственных отношениях людей, на общности быта, взаимной моральной ответственности и социальной необходимости в физическом и духовном воспитании человека.

В современном мире семья – это не только ячейка общества, но и социальный институт, в рамках которого осуществляются все основные функции, необходимые для нормального существования человека. Среди них важнейшими функциями являются хозяйственно-бытовая, репродуктивная, функция психоэмоциональной разгрузки, интеллектуального развития. Особую значимость имеет воспитательная функция, поскольку от качества её реализации зависит достойное продолжение рода, формирующее влияние на состояние общества в целом. Степень и благотворность воздействия семьи на ребёнка определяется её педагогической культурой и воспитательным потенциалом.

Педагогическую культуру родителей определяем как педагогическую подготовленность и зрелость их как воспитателей, которые дают реальные положительные результаты в процессе семейного и общественного воспитания детей. Такая культура родителей является составной частью их общей культуры, в которой заложен опыт воспитания детей в семье, приобретённый разными категориями родителей непосредственно в своей и других странах или взятый из народной семейной педагогики. На современном этапе развития общества проблема воспитательного потенциала семьи обусловлена её нестабильностью. Объективные изменения, происходящие в семейном социуме (трудности во взаимоотношениях между родителями и детьми, отсутствие между ними эмоционального

контакта, незнання дитячих потребностей), приводять до негативним наслідкам у розвитку особистості дитини. Деструктивне вплив сім'ї на особистісне формування дітей може проявлятися у виникненні у них соціально не одобрюваних форм поведінки (непослушання, недисциплінованість і т. п.), у певній деформації у особистісній сфері неповнолітніх (байдужість, відсутність самокритичності, жорстокість і др.).

За думкою В. М. Целуйко, правильний шлях виховання дітей у сім'ї – запобігання педагогічних помилок батьків, адже саме помилки батьків зазвичай можуть привести до серйозним і невідворотним наслідкам, які у подальшому впливуть на розвиток дитини, його становлення як особистості, життя у цілому. Важливо організувати процес виховання так, щоб дитина була здатна засвоїти норми, правила і цінності суспільства, у якому вона росте і розвивається. Самі батьки повинні виступати зразком поведінки і прикладом для дитини. Немаловажним є наявність сприятливих педагогічних умов: відповідальність батьків за виховання і майбутнє життя дітей, хороша організація сімейного життя, ведення домашнього господарства з активним залученням дитини до трудової діяльності, педагогічно цільовий вибір заходів впливу, ставлення до дитини як до особистості.

Отже, основну відповідальність за виховання дитини несуть батьки, а інші соціальні інститути призначені допомогти, підтримати, направити, доповнити виховальну діяльність батьків. Деякі вчені вважають, що «немає проблеми дітей, а існує проблема батьків»: щоб успішно виконати своє призначення – виховати дітей, батьки потребують знань і навичок.

Іванова М.
НТУ «ХП»

НАВИЧКИ ЕФЕКТИВНОГО ЛІДЕРСТВА

За сучасних умов розвитку й оновлення всіх сфер суспільного життя в Україні особливо актуальною стає проблема лідерства, адже суспіль-